

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Брза процјена годишње промјене реалног БДП-а за други и трећи квартал 2023. године и инфлације у кратком року

Наставак успоравања инфлације у трећем кварталу 2023. године

Сарајево, 25. 9. 2023. године

Брза процјена годишње промјене реалног БДП-а за други и трећи квартал 2023. године и инфлације у кратком року

Наставак успоравања инфлације у трећем кварталу 2023. године

Кључне поруке

- Годишњи раст реалног БДП-а за други квартал процјењујемо на 0,8%.
- Упркос очекиваном расту активности у услужном сектору, посебно сектору туризма, и значајнијем од очекиваног успоравању инфлације, очекује се да ће економска активност у трећем кварталу остати релативно пригушена, слиједом све израженијег пада спољње потражње. Прелиминарна процјена раста реалног БДП-а у трећем кварталу износи 0,9%.
- Очекујемо да ће инфлација и у другој половини текуће године бити значајна, али доста нижа у односу на прву половину године. Највећи дио инфлаторних притисака је, тренутно, посљедица раста домаћих цијена, који нису под утицајем раста цијена хране и енергената на страном тржишту.
- Званични статистички подаци за јун и јул указују на неочекивано снажно успоравање инфлације, што је резултирало и релативно значајном ревизијом процјене основне и укупне инфлације у кратком року. У овом кругу процјене инфлације, пројигирамо да би основна инфлација могла износити 6,0% и укупна инфлација 4,0% у трећем кварталу.
- Прелиминарна процјена укупне инфлације за четврти квартал износи 3,5%.

На основу расположивих званичних статистичких података, и информација с међународних тржишта објављених до 11. септембра, Централна банка Босне и Херцеговине (ЦББиХ) процјењује годишњи раст реалног БДП-а у другом кварталу 2023. године на 0,8%, што је идентично претходној процјени из јуна, када смо располагали подацима високе фреквенције за април.

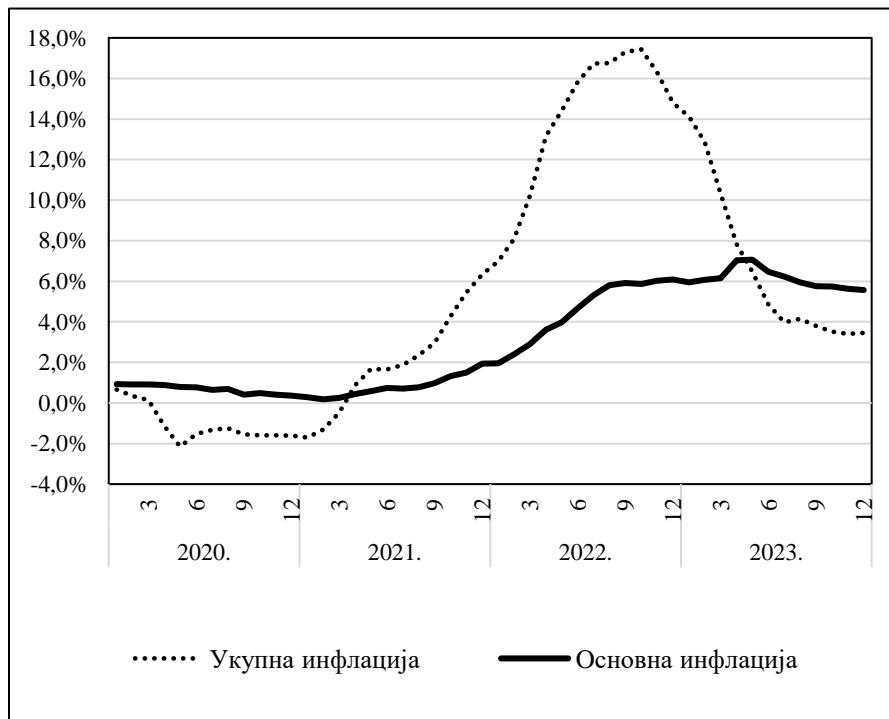
Процјењујемо како је услужни сектор, првенствено дјелатности везане за туризам, дао значајан допринос економској активности у трећем кварталу. Посљедично, а у контексту слабљења инфлаторних притисака, процјењујемо нешто виши раст реалног БДП-а у трећем у односу на претходни квартал. Имајући у виду како је тренд пада индустријске производње и извоза, на годишњем нивоу, настављен и у јулу, извјестан је наставак тренда скромне економске активности и у трећем кварталу. Наша прва процјена годишњег раста реалног БДП-а у трећем кварталу износи 0,9%. Уколико лична потрошња и извоз услуга не буду компензовали пад спољње потражње у преостала два мјесеца трећег квартала и у посљедњем кварталу, у јесенском кругу средњорочних макроекономских пројекција врло је извјесно кориговање реалне економске активности за 2023. годину наниже у односу на прољећни круг. У прољећном кругу средњорочних макроекономских пројекција објавили смо како у 2023. години очекујемо скроман раст реалног БДП-а, од 1,6%.

Наше процјене указују на ублажавање инфлаторних притисака. Ипак, очекујемо како ће инфлација у краткорочном периоду и даље бити знатно виша од просјека за период откада се службено прикупљају подаци о потрошачким цијенама у БиХ. Званично објављена инфлација у БиХ, од свега 4% у јулу, указује на неочекивано брзо успоравање инфлације. Просјечан раст цијена посматран по ентитетима је битно различит. Према подацима ентитетских агенција за статистику, у Републици Српској је у јулу забиљежена годишња инфлација од 5,2%, док је у Федерацији БиХ забиљежена инфлација од 2,8%, према чему је ова стопа инфлације далеко најнижа у окружењу. Знатно успоравање инфлације, према званичним подацима, у јуну и јулу резултирало је ревидирањем наниже наших очекивања везаних за инфлацију у другом полугодишту.

Тренутно процјењујемо да би годишњи раст просјечних потрошачких цијена у другом полугодишту могао износити 3,7%. На основу прелиминарне процјене цјеновних одјељака за преосталих пет мјесеци текуће године, пројигирамо да би основна инфлација могла

износити 6,1% и укупна инфлација 6,4% у 2023. години. У прољећном кругу средњорочних макроекономских пројекција ЦББиХ, пројигирана је инфлација од 7,7% за 2023. годину, дакле 1,3 постотна поена више у односу на тренутну прогнозу из овог извјештајног периода. Инфлација у БиХ је, тренутно, примарно под утицајем промјена у нивоу основне инфлације, из које се искључују цијене хране, алкохолних пића и дувана, те енергената, што указује на све израженији раст домаћих цијена. Одјељак режијских трошкова има све значајнији утицај на домаћу инфлацију, првенствено због раста цијена гаса, најамнина и комуналних трошкова. Уз то, цијене електричне енергије, као најважнији пододјељак укупних режијских трошкова, у првих седам мјесеци текуће године биљеже значајан раст (6,8%), док је њихов утицај на инфлацију у прошлој години био незнатан. Раст цијена електричне енергије, уз већ присутно повећање цијена нафте и нафтних деривата, могу додатно повећати инфлаторни притисак у наредном периоду.

Графикон 1: Пројекција основне и укупне инфлације у БиХ

Извор: БХАС, ЦББиХ

Напомене: Израчун и процјена темељне инфлације у БиХ ослања се на методологију у којој се искључују: 01 Храна и безалкохолна пића, 04.05.02 (Гас), 04.05.03 (Течна горива), 04.05.04 (Чврста горива), 04.05.05 (Топлотна енергија), и 07.02.02 (Горива и мазива).

Основна инфлација је, закључно с јулом 2023. године, процјена ЦББиХ на основу званичних историјских података које објављује БХАС.

Објаву резултата наредног круга средњорочних макроекономских пројекција, за период 2023 – 2025. године, с ревизијом годишњих пројекција кључних макроекономских варијабли за 2023. и 2024. годину, планирамо за новембар 2023. године. Сљедећи круг брзих процјена БДП-а, те укупне и основне инфлације планирамо објавити крајем 2023. године.